

ترویج نهادینه‌سازی خانواده در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

نظر به اهمیت و جایگاه رفیع و منحصر به فرد نهاد خانواده در شکل‌گیری ساختارهای کلان جامعه، همواره از زوایای مختلف مورد توجه اندیشمندان و صاحب‌نظران علوم مختلف بوده است.

نظر به اهمیت و جایگاه رفیع و منحصر به فرد نهاد خانواده در شکل‌گیری ساختارهای کلان جامعه، همواره از زوایای مختلف مورد توجه اندیشمندان و صاحب‌نظران علوم مختلف بوده است.

به گزارش اینکنا، خانواده به عنوان سلول بنیادی و تاروپود جامعه، زیربنایی ترین واحد نظام آفرینش است که نقشی بی‌بدیل و ماندگار در ایجاد دیگر نهادهای اجتماعی دارد. از چنین منظری، نهاد خانواده به موازات دیگر نهادهای اجتماعی نیست؛ بلکه خانواده ماهیتی نهاد آفرین و ارگانیک دارد؛ بر همین اساس داشتن تصویر روشن و جامع از خانواده، نیازمند کار اندیشمندان در این حوزه خطیر است. آگاهی از عناصر تشکیل دهنده خانواده و مؤلفه‌های تحکیم و تعالی آن، به مثابه یک موجود زنده، شرط لازم برای حفظ و صیانت از این نهاد تحول آفرین است. با چنین نگاهی، ضروری است مجموعه عناصر خانواده به طور فرایندی، مورد تبیین و تشریح عالمانه قرار گیرد.

باتوجه به اهمیت نظام خانواده، در یکی از تدابیر سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در خصوص تحکیم خانواده آمده است: «تبیین، ترویج و نهادینه سازی سبک زندگی اسلامی ایرانی و خانواده محور با تسهیل و ترغیب ازدواج پایدار و فرزندآوری و تأمین مسکن و اشتغال برای زوج های جوان».

خانواده اولین و تنها نهاد فطری، طبیعی و بی‌بدیل نظام خلقت است که به اقتضای نیازهای فطری، طبیعی، عاطفی و اجتماعی نوع انسان شکل گرفته و قدمتی به درازای عمر انسان در کره خاکی دارد.

نظر به اهمیت و جایگاه رفیع و منحصر به فرد نهاد خانواده در شکل‌گیری ساختارهای کلان جامعه، همواره از زوایای مختلف مورد توجه اندیشمندان و صاحب‌نظران علوم مختلف بوده است. در این میان مکاتب الهی به ویژه مکتب متعالی اسلام، به فرآیند شکل‌پذیری این نهاد سرنوشت ساز و تأثیرگذار توجه و عنایت خاصی مبذول داشته است.

در قرآن مجید، تشکیل و تحکیم نهاد خانواده را موجب آرامش و امنیت روان و نزول رحمت الهی تعریف و با تبیین حریم خانواده، از آن به عنوان سنگری مطمئن جهت رشد و تعالی اعضای خانواده، یاد کرده است. پیامبر اکرم(ص) نیز خانواده را محبوب ترین نهاد خلقت و ازدواج را سنگ بنای این نهاد مقدس و سنت خود معرفی فرموده است.

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز، در اصل دهم، خانواده را واحد بنیادی جامعه اسلامی دانسته و مقرر داشته، همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی‌های مربوط، باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پایداری، قداست و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد.

بنیانگذار انقلاب اسلامی نیز بر انجام به موقع و دقیق امر ازدواج تأکید و از برنامه دین مبین اسلام، برای ازدواج و تشکیل خانواده و نحوه تربیت فرزند، به عنوان کامل ترین برنامه، یاد کرده است. رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز ضمن رصد نظام خانواده، ازدواج را امری قدسی نامیده اند و خواستار تقویت بنیاد خانواده و حذف تشریفات زائد از این پدیده عرشی می باشد.

از چنین منظری ضروری است سبک زندگی اسلامی ایرانی نیز، در ابعاد محتوایی و الگوگیری از سیره نبوی و علوی و مقتضیات زمانی و مکانی با تأکید بر تسهیل و ترغیب ازدواج به موقع و با نگاه خانواده محوری توسط مراکز آموزشی، پرورشی و رسانه‌ها توسط کارشناسان و متخصصین زده، تبیین شود.

اصلاح قوانین، تبیین و ترویج فرهنگ قناعت و کفایت در نظر و عمل و مذمت تجمل‌گرایی و عزم دولت در حمایت‌های همه جانبه از ازدواج جوانان به شرح تصریح شده در تدبیر و فرهنگ سازی بر اساس مؤلفه‌های دینی و ملی، زمینه را برای تحقق این پیمان عرشی فراهم و موجبات سلامت جامعه، تحکیم و تعالی خانواده و کاهش بزه کاری‌ها و امید به زندگی تقویت خواهد شد.

در ادامه این گزارش، به اولین فراز افق الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت اشاره شده که به توصیف مردم ایران اختصاص دارد. در این فراز، با توجه به نقش خانواده در تربیت فرزندان، دستیابی به افق مورد نظر را نیازمند تحول بنیادی در ساخت و محتوای خانواده به

شرح اعلام شده در تدبیر می داند. باچنین نگاهی اگر محتوای خانواده بر اساس منشور تبیین شده در قرآن کریم و سیره نبوی و علوی شکل بگیرد، شاخص های اعلام شده در فراز اول افق، دست یافتنی خواهد بود؛ بنابراین سرمایه گذاری برای ازدواج جوانان و سامان دهی به امورات خانواده و نهادینه کردن خانواده محوری، به شرح اعلام شده در اصل دهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، موجب تحکیم و تعالی خانواده، تقویت هویت ملی، اصلاح سبک زندگی و صیانت از میراث ارزشمند انقلاب اسلامی در کلیه شئون فردی و اجتماعی خواهد شد.

از سویی دیگر، خانواده محوری موضوعی است که اخیراً بسیاری از کشورهای غربی نظیر؛ انگلستان و آلمان، با آگاهی از خطر فروپاشی نظام خانواده و تأثیر آن در اقتدار و حاکمیت ملی، مجدداً به احیای سیاست های خانواده محوری رو آورده ، با ارائه بسته های خدماتی مناسب سعی در احیا و حفظ نهاد خانواده دارند. آنان به این باور رسیده اند که سرمایه گذاری در حوزه خانواده، سودآورترین نوع سرمایه گذاری است و ارائه بسته های خدماتی متنوع به زنان، مادران، نوزادان، کودکان و حتی پدران را گام بلندی در راستای سیاست های فرزندآوری و تقویت منافع ملی تعریف می کنند. سیاست تنظیم و تعدیل جمعیت از دیرباز به عنوان مهم ترین مؤلفه پیشرفت و قدرت ملی مورد توجه دولتمردان بوده است و با چنین نگاهی همواره سعی در اصلاح ساختار جمعیتی در راستای منافع ملی دارند. از سوی دیگر، سلامت و پویایی خانواده به عنوان سلول بنیادی نهادهای اجتماعی، رکن اساسی سلامت و اقتدار ملی است، بر همین اساس مطالعه رفتارهای جمعیتی مورد توجه دولتمردان و صاحب نظران مختلف می باشد.